

שרשרת הטעויות של סמוטריץ'

לציבור הדתי-לאומי מעלות רבות. הוא מוכן להקרבה למען העם והארץ, ושותף לחל-קים גדולים בחברה העוסקים במסירות בבניית המדינה ובעזרה הדדית. במלחמת חרבות ברזל התגלתה החברה הציונית-דתית בתפארתה. לעומת הציבור הנפלא שנושא בדבקות בעול מצב החירום, מפלגת הציונות הדתית, המתיימרת לייצג ולהנהיג את הדתיים הלאומיים לגווניהם, מתאפיינת בהיעדר תבונה מדינית ובהתנהגות הגורמת לניכור בין חוגים בחברה היהודית בארץ.

המפלגה טעתה כשנענתה ללחצים שהפעיל עליה בנימין נתניהו והתמודדה לכנסת ברשימה משותפת עם איתמר בן-גביר, בעל דעות קיצוניות שנתפס בעיני רבים ככריון גם רוח וחסר מעצורים. יש פגם מוסרי ואסתי-תי במתן לגיטימציה לבן-גביר, ונתניהו עצמו הקפיד לא להצטלם איתו במערכת הבחירות. הציבור עם בן-גביר הכתים את מפלגת הציונות הדתית, אבל גם היה איווולת פוליטית, שכן עוצמה יהודית שואבת קולות ממאגר הקולות של מפלגת הציונות הדתית. הצטרפותה לממשלה מסייעת לה לקבל משאבים לטובת התבססות כמתחרה יעילה עוד יותר.

הברית שכרתו מנהיגי הציונות הדתית עם המפלגות החרדיות – שאינן אהודות בישראל, בלשון המעטה – היא דוגמה נוספת לטיפשות פוליטית. התמיכה בעת מלחמה בחוק הנותן גושפנקה להשתמטות, כדי לשמר את השתתפות החרדים בממשלה, היא סימן נוסף

לאובדן המצפן המוסרי והלאומי. היא גם אינה מועילה פוליטית בשום צורה. זוהי גחמה של חרד"לים שהשתלטו על המפלגה, ואינם חשים את רחשי לב הציבור שהם מתיימרים לייצג.

הברית עם החרדים, המהווים גיבנת נוראה לכלכלת ישראל, גורמת לשר האוצר בצלאל סמוטריץ' למעול בתפקידו – דאגה לכלכלה של ישראל ולרווחת תושביה. קשריו הטובים של שר האוצר עם מנהיגי המפלגות החרדיות אינם מתועלים לשיח אמיתי ומכאיב עם אחי-נו החרדים. הוא מתנהג בחוסר אחריות איום, בניגוד משווע לחוות הדעת המקצועית של המומחים במשרדו ומחוצה לו. ללא צעדים כלכליים שימריצו את הציבור החרדי ללמוד לימודי חול, לשרת בצהל ולעבוד – נגזר על מדינת ישראל להידרדר בתוך עשורים בודדים למעמד של מדינת עולם שלישי, ולסכן את קיומה במזרח התיכון הרווי עימותים.

התמיכה בדרישות החרדים לא הועילה במימוש אחת המטרות העיקריות שבהצטרפות לממשלה – בחירת רב ראשי שרוב היהודים במדינה יכולים להזדהות עמו. המפלגה נכשלה בניסיון לשים קץ לניכור של הציבור כלפי הרבנות הראשית, לתיקון המוסד המסורב שהפך למעוז חרדי. ההזדמנות לקרב את התורה לחברה הישראלית הוחמצה.

חוסר התבונה הפוליטית משתקף בשיאו בקריאה להתנחל כרצועת עזה. אומנם היא חלק מארץ ישראל, וראוי לגאול כל פיסת קרקע מאדמת המולדת, אך רוב הציונים

הדתיים חשים שאין זה הזמן לייצר מחלוקת נוספת בישראל, בעת שבו אחדות דרושה מעל לכול. רבים בציונות הדתית מעדיפים לרחות גם את המאבק הצודק על הרפורמה המשפטית כדי לא להוסיף מתחים פוליטיים. הכי מיהה לאחדות האופיינית לציבור הדתי-לאומי ממתנת מאויים ומובילה להתנהגות אחראית. מדוע לקרוא להתיישבות בעזה שאינה בהסכמה לאומית, כשיש צורך ביישוב אזורים בעלי חשיבות ביטחונית גדולה יותר ואשר זורכים להסכמה לאומית, כמו גוש עציון ובקעת הירדן? מנהיגי המפלגה אינם מבינים שהתנחלות בעזה כיום היא בזבוז אנרגיות ציוניות, תוך ניכור רבדים נכבדים בעם ישראל. הם גם אינם מבינים שהגבעה החשובה ביותר בארץ היא ירושלים. השליטה בה חיונית לביטחון ישראל ולגורל העם היהודי. הציונים הם מי-עוט בעיר, ונדרש בה מפעל-התנחלות רחב. מתוך ראייה צרה וללא תבונה פוליטית הפכה מפלגת הציונות הדתית למגזרית. אהבת ישראל הייתה תמיד נר לרגלי המחנה הציוני-דתית. היום הציונות הדתית נתפסת כמפלגה מגזרית קיצונית הדואגת רק להתיישבות שמעבר לקווי 1967.

לא פלא שרוב הדתיים הלאומיים מתרחקים מהמפלגה שמדברת לכאורה בשמם. לא פלא שלפי הסקרים היא אינה עוברת את אחוז החסימה.

אפרים ענבר הוא פרופסור אמריטוס למדע המדינה באוניברסיטת בראלן

מקור האלף 3.1.25